

Finansdepartementet

Ansvarlig Partner: Ivan Skjæveland

28. mars 2020

Høringsinnspill fra Altibox AS (984 586 612) – forslag om endring av merverdiavgiftsfritak for aviser

1. Innledning

Vi viser til departementets høringsbrev av 21. februar 2020 med høringsfrist den 31. mars 2020.

Med virkning fra 1. mars 2016 ble det innført merverdiavgiftsfritak for elektroniske nyhetstjenester slik at nyheter ble likebehandlet avgiftsmessig uavhengig av distribusjonsteknologi. Dette målet om likebehandling er også bakgrunnen for vårt høringsinnspill.

Finansdepartementet har i sitt høringsnotat og forslag til ny lov valgt å utvide fritaket for merverdiavgift for trykte og elektroniske aviser, uten en tilsvarende utvidelse for elektroniske nyhetstjenester. Vi mener en slik forskjellsbehandling av aviser og elektroniske nyhetstjenester vil være uheldig, og være et tilbakeskritt sett opp mot formålet om å innføre et likestilt avgiftsfritak for elektroniske nyhetstjenester tilbake i 2016.

Vi støtter den foreslåtte utvidelsen for aviser, men vi ber altså departementet om å vurdere en tilsvarende utvidelse for elektroniske nyhetstjenester. Dette kan gjøres med enkle grep slik foreslått i punkt 3.

2. Hvorfor den foreslåtte utvidelsen for trykte og elektroniske aviser også må gjelde for elektroniske nyhetstjenester

Fritaket for elektroniske nyhetstjenester ble innført 1. mars 2016. Bakgrunnen for å innføre et momsfristak fremkommer blant annet i Prop. 1 LS (2015-2016) pkt. 8.3.3:

"Det er departementets utgangspunkt at definisjonen av elektroniske nyhetstjenester i størst mulig grad bør samsvare med definisjonen av papiraviser og at hovedkriteriet må knyttes til tjenestens innhold. Departementet legger derfor til grunn at det er et vilkår for fritak at tjenesten hovedsakelig inneholder nyheter og aktualitetsstoff og dette stoffet er fra et bredt spekter av samfunnsområder som for eksempel politikk, økonomi, kultur mv. Nyhetstjenester som i hovedsak omhandler saker fra kun én sektor eller er rettet mot én interesse, for eksempel kultur, religion, sport eller yrke, vil ikke være fritatt. Kriteriet vil gjelde både nettavisene (pc, nettbrett, mobil) og radio/tv."

Bakgrunnen for fritaket var altså at elektroniske nyhetstjenester i størst mulig grad burde samsvare med fritaket for papiraviser. Departementets forslag om å utvide et fritak kun for aviser vil på ny skape den forskjellsbehandlingen som en opphevet med lovendringen for elektroniske nyhetstjenester i 2016.

Ved å ha ulike definisjoner i de to bestemmelsene vil også skape en del avgrensingsproblemer og merarbeid for både forvaltningen og de næringsdrivende som skal forholde seg til regelverket. Det fremstår enklere å ha den samme avgrensingen i begge bestemmelsene, med mindre man har en særskilt god grunn for denne forskjellsbehandlingen. Vi kan imidlertid ikke se at det er gitt noen nærmere begrunnelser for den foreslåtte forskjellsbehandlingen.

Etter vårt syn bør en holde fast på at de ulike medier og plattformer likebehandles jf. Prop. 1 LS (2015-2016) pkt. 8.3.3 der det i første avsnitt fremgår at:

"Gjeldende merverdiavgiftsfritak for aviser omfatter kun aviser som er trykt på papir. De senere år har omsetningen av papiraviser sunket, mens omsetning av elektroniske aviser har økt. Begrunnelsen for dagens fritak (ytringsfrihet, norsk språk) er relevant også for elektroniske nyhetstjenester. Videre innebærer gjeldende regelverk en avgiftsmessig forskjellsbehandling av nyheter avhengig av distribusjonsteknologi. Regjeringen foreslår derfor at merverdiavgiftsfritaket for papiraviser utvides til å omfatte alle medier som hovedsakelig inneholder nyhets- og aktualitetsstoff uavhengig av plattform, dvs. nyheter på pc, mobiltelefon, nettbrett, radio og fjernsyn."

For å hindre at vi på nytt skaper et skille mellom distribusjonsplattformer bør departementet vurdere å utvide fritaket for "elektroniske nyhetstjenester" tilsvarende som for aviser. Mer presist mener vi at legaldefinisjonen som er foreslått for aviser i ny § 6-1-1 i sin helhet bør legges til grunn også i definisjonen for elektroniske nyhetstjenester i ny § 6-2-1.

På side 20 i høringsnotatet heter det:

"Formålet er å treffe journalistikk som har en særlig demokratisk funksjon ved at den er en kilde til aktuelle hendelser, løpende politisk debatt og generell samfunnsforståelse, selv om den er begrenset til ett tema eller et avgrenset fagområde. Denne type journalistisk produksjon omtales ofte med begrepene dybdejournalistikk eller nisjejournalistikk. Departementet viser til at det i dag er praksis for at aviser som har en bred dekning av en noe smalere del av nyhetsbilde – for eksempel DN, Finansavisen og Morgenbladet – anses å være omfattet av fritaket for aviser trykt på papir og fritaket for elektroniske nyhetstjenester når de publiserer på nett. Forslaget åpner for at publikasjoner med et enda smalere nyhets- og aktualitetsbilde, men med dybde i den journalistiske produksjonen, får fritak."

Etter vår forståelse er det ikke noe som tilsier at aviser vil ha et større behov for å levere avgiftsfritatte publikasjoner med ett snevrere nyhets- og aktualitetsbilde enn elektroniske nyhetstjenester. Videre kan vi ikke se at det på generelt grunnlag kan hevdes å foreligge mindre dybdejournalistikk bak en tv-produksjon eller en avisproduksjon. Vi kan heller ikke se at det skulle være større avgrensingsproblematikk for elektroniske nyhetstjenester enn det som vil oppstå for aviser. I begge tilfeller må det vurderes konkret hvorvidt produksjonen omfattes av fritaket eller ei. Det vil tvert imot kunne begrense avgrensingsproblematikken om definisjonene forenes i begge bestemmelsene.

3. Forslag til ny forskrift § 6-1-1 bokstav b må også innarbeides i ny § 6-2-1

Departementet foreslår følgende definisjon av aviser i ny forskrift § 6-1-1:

"§ 6-1-1 Aviser

Med aviser menes redaktørstyrte publikasjoner ukentlig eller oftere, som har

a) bred journalistisk produksjon og publisering av i hovedsak nyheter og aktualitetsstoff rettet mot allmennheten fra ulike samfunnsområder eller

b) dyptgående journalistisk produksjon og publisering av i hovedsak nyheter og aktualitetsstoff rettet mot allmennheten fra et avgrenset samfunnsområde."

Det er i all hovedsak bokstav b som utvider avgiftsfritaket for aviser, og vi mener som nevnt at tilsvarende utvidelse må gis for elektroniske nyhetstjenester for å ivareta kravet til likebehandling.

Vårt forslag til innhold i ny forskrift § 6-2-1 er følgende:

"§ 6-2-1 Elektroniske nyhetstjenester

Med elektroniske nyhetstjenester menes elektroniske redaktørstyrte tjenester som:

a) har bred journalistisk produksjon og publisering av i hovedsak nyhets- og aktualitetsstoff rettet mot allmennheten fra ulike samfunnsområder eller

b) dyptgående journalistisk produksjon og publisering av i hovedsak nyheter og aktualitetsstoff rettet mot allmennheten fra et avgrenset samfunnsområde."

Etter vår oppfatning bør "ukentlig eller oftere" utelates fra § 6-2-1 ettersom dette er naturlig for trykte og elektroniske aviser, men ikke elektroniske nyhetstjenester. Vi håper departementet vil ta dette videre i sin vurdering av saken.

Med vennlig hilsen
for Deloitte Advokatfirma AS

Endre Hovden Betanzo
Advokat